

For Norden

Taler

Bjørnstjerne Bjørnson

Dato

17 mai 1867

Sted

Studentersamfundet

- 1 Naar jeg paa det norske Studentersamfunds Vegne skal udbringe en Skaal for Norden, fører jeg den did, hvorhen Nordens Længsler nu gaar, hvor Alt det, Norden har kjært paa en Frihedsdag som denne, alt det, som idag svinger Festsange og Faner over vore Hoveder, maa stænge sig inde, eller, naar endelig
5 saa skal være, da vidne i Landflygtighed, eller foran Bajonetter eller i Fængsler; jeg vil føre Eders Tanke til Slesvig.

- Slesvigerne, de ved, hvad det er at have Frihed; thi de har savnet den. De ved, hvad det er at have Brødre; thi de har staaet sammen og seet ud efter dem,
10 medens deres Hjem brandt bag dem. De længes til os nu, som man længes til at faa tale, til at faa græde ud, o, som man længes, naar man er Fange, efter at faa se sit eget Flag igjen, eller faa høre Guds Ord paa sit eget Maal. For Slesvigerne opstiger vor Bøn paa denne Frihedens Fødselsdag, som tillige er den store Bededag, at Friheden ogsaa maa komme til dem som Gjensyn med Brødre; men
15 vi beder med det Tillæg, at den ikke maa komme uden vor Hjælp. Netop paa en Dag, som denne, maa vi kunne tro, at det ikke er Massekraft alene, som giver Styrke, men Selvtillid og Kløgt, og derfor maa vi ogsaa kunne tro, at den norrøne Stamme, naar vi er forenede og passer den belejlige Tid, ogsaa er istand til at forvare, hvad vort er. At opgive denne Tro, er at opgive baade Frihed og
20 Fædreland.

- Men i Slesvig lever Stammens bedste Del. Sandelig, at holde ud en Kamp i tusen Aar mod en overlegen Kulturmagt, som engang i Tiden har havt en ny, Alt reformerende Religionslære i Forbund med sig, har havt Folkets egen Regjering
25 til Tjenere og sjelden Modstand indenfra, fordi Ingen, ikke engang deres egne Brødre, forstod, hvad det her gjaldt; at holde ud skiftevis Krig og Undertrykkelse, Forlokkelse og List, Forjagelse og Fængsling, og endda, efter denne tusenaarige Kamp, kun vige nogle Kvadratomile Jord for Fiendens Sprog og Sæder, det er en Styrke, som der ikke er Mage til i Historien, fordi der ikke er

Mage til saadanne Folk. Der lever ikke Mand eller Kvinde, født af den norrøne Stamme, som ikke er stolt over at føle sig i Slægt med den slesvigske Bondegut, der lægger Trøjen fra sig, stiller sig frem og siger: "Skyd mig nu; thi jeg sværger ikke til Eders Konge." Eller med ham, den stilfærdige Bødkermester Thomas
35 Smith fra Egersund, som havde gjort Krigen under Danebroge og nu skulde blive preussisk Soldat, men lod sig slæbe fra den Familje, hvis Forsørger han var, kaste i Fængsel i Flensborg, føre til Tugthuset i Glücksborg og der, da man stjal hans egne Klæder fra ham, forat han skulde nødes til at gaa i den preussiske Uniform, blev liggende to Dage i Sengen, og da de klædte ham paa med Magt,
40 førte ham ud for at trykke ham Geværet i Haanden med Magt, da svarede: "jeg lader mig heller skyde paa Stedet, end jeg rører ved Eders Vaaben."

Nu sidder han paa Spandau Fæstning. Det er tungt at vide, at det, som samler os til Fest, Kjærligheden til vor Frihed, vor Jord, vort Sprog, vore Brødre, vore
45 Minder og Haab, skal bringe andre af vore Brødre til Spandau. Men godt at vide, at disse Mænd selv ikke paa Spandau Fæstning opgiver Troen paa, at disse samme Ting har Magt til at frelse dem, - skal saa vi gjøre det? Saadanne Helte i Bondekuften vidner om den dybe Kraft i vor Stamme, som er lovet en Fremtid. Thi dette er ikke Fortvivlelsens Mod, saadan som de har det, der aner
50 Undergang; i Slesvig er Altsammen Styrke og Taalmod, der er en Klarhed, en Ro over dem, som er de fyldte med Forjættelser. Dette er vor store Glæde idag. Thi skulde vi opgive Stykke for Stykke af os, skulde vi tro, dette var vor Fremtid, da stod vi nu i Fest som ved Gravøl, da sejlede, fiskede, saaede, handlede, da digtede og tænkte, da helbredede og omvendte vi forgjæves; thi den, der intet
55 Haab har, han lever ikke.

Et Land er ikke erobret, fordi en Armee drager sig tilbage derfra og en Fredsslutning følger. Først naar Folkets Tro gaar paa Flugten, naar Heltene fra deres Sagn og Sange begynder at flytte fra Fædrejorden, vigende for de nye
60 Skarer, der kommer susende paa Sejrens Vinger, da er Landet erobret. Men aldrig har Sproget svunget sine Vaaben mere funklende tæt, aldrig har deres Minders, deres Digtnings, deres Længsels Helte raget højere i Tankens Luft og samlet sig i større Armeer end nu i dette lille Land, hvor anden hver Bondegut er bleven til Digter, Forfatter, Taler, og hvor Tøsene kan flere nordiske Sagn og
65 Sange udenad, end mangan Dannet nogensinde har læst.

Nej, dette er ikke bestemt til Undergang! Derfor Glæde i vor Skaal for Norden, Glæde over at have saadanne Frænder; Glæde over, at de giver os vort Haab idag!

70 Skaal for Norden!

75

Kilde

Chr. Collin og H. Eitrem (red): Bjørnstjerne Bjørnson. Artikler og taler, bd. 1. Kristiania 1912, s. 279-281.

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/for-norden>

80

85

90

95

100

105